

ÖFVERSIGT AF SKANDINAVIENS ARTER AF
DIPTERGRUPPEN PHASINÆ.

AF

H. D. J. WALLENGREN.

Arterna af gruppen *Phasinæ* tillhöra *Muscidæ calyptera* och skiljas från öfriga till dessa räknade grupper, sedan det af ZETTERSTEDT hitförda släktet *Gymnopeza* blifvit såsom tillhörande en annan grupp aflägsnadt, genom följande karaktärer:

Vingarnes ulnargren böjd mot carpalgrenen och bildande genom denna böjning en tvärnerv, hvarigenom ett öppet eller slutet carpalfält uppkommer. Antennborstet naket. Abdomen med 5—6 segmenter, nästan naken eller blott korthårig, alldeles utan all antydning till macrocheter. Ögonen nakna. Pannan hos båda könen smal. Vingarne breda och isynnerhet hos hanen stora; nästan tresidiga.

Till vår fauna höra följande släkten, som lättast särskiljas från hvarandra enligt nedan stående öfversigt:

A) Vingarnes carpalfält öppet. (Areola carpalis alarum aperta).

1) Vingarnes ulnargren med kort men tydligt bihang utanför sin vinkel; abdomen hvälfd. (Ramulus ulnaris alarum extra angulum breviter sed distincte appendiculatus; abdomen convexum) XYSTA.

2) Vingarnes ulnargren utan bihang utanför sin vinkel; abdomen plattryckt. (Ramulus ulnaris alarum extra angulum non appendiculatus; abdomen deplanatum) PHASIA.

B) Vingarnes carpalfält slutet. (Areola carpalis alarum occlusa).

- 1) Vingarnes ulnargren utlöper i carpalgrenen långt innan denne hinner vingspetsen; carpalfältet således petioleradt. (Ramulus ulnaris alarum in ramulum carpalem longe ante apicem alæ excurrens; areola carpalis itaque petiolata) ALOPHORA.
- 2) Vingarnes ulnargren utlöper i vingspetsen; carpalfältet således ej petioleradt. (Ramulus ulnaris alarum in apicem alæ excurrens; areola carpalis itaque non petiolata) MICRA.

Släktet XYSTA MEIG.

1. **X. striginervis** (ZETT.): askgrå, med silfverglänsande hufvud och framstående panna; fötter, antenner, 3 ryggband på thorax, 1 band öfver pannan och tresidiga, i 3 rader ställda fläckar på abdomen, alla svarta.

ZETT. Dipt. Scand. III. 1260.

Under Juni månad i Lappmarken.

Anm. *Xysta grisea* ZETT. Dipt. Scand. III. 1261 är samma art som *Tachina (Macquartia) albinervis* ZETT. l. c. 1064, hvilken återigen är ♂ till *Tachina angulicornis* ZETT. l. c. 1186.

Släktet PHASIA LATR.

1. **Ph. Rothi** (ZETT.): askgrå, med ofläckad abdomen och silfverfärgadt hufvud; antenner, fötter och 4 rygglinier på thorax svarta; palper gula; vingfjäll hvitaktiga; vingar gråaktiga med smutshvit bas.

ZETT. Dipt. Scand. XIII. 6170.

Under Juni månad vid Ringsjön i Skåne.

Släktet ALOPHORA ROB. DESV.

A) *Vingarnes carpalfält långpetioleradt.*

- 1) *Vingarnes ulnarfältets tvärnerv krökt, belägen vid midten emellan ulnargrenens krök och diskfältets tvärnerv.*

1. **A. subcoleoptrata** (LIN.): gråaktig; antenner, fötter och 4 rygglinier på thorax svarta; abdomen svartgrå; vingarne breda, klara, ofläckade (♀), eller med 2 breda, bruna längsband (♂), det ena längs framkanten till dennes midt, det andra och bredaste längs disken.

ZETT. Dipt. Scand. III. 1245. XI. 4318. XII. 4707.

Sällsynt i södra och mellersta Sverige under våren och början af sommaren.

2) *Vingarnes ulnarfältets tvärnerv rät eller nästan rät.*

a) *Ulnarfältets tvärnerv belägen midt emellan ulnargrenens krök och diskfältets tvärnerv.*

(1) *Thorax med 4 svarta rygglinier.*

(a) *Abdomen grå eller gulgrå. (Antenner, fötter och abdomens rygglinie svarta).*

2. **A. muscaria** (FALL.): grå, med askgrått hufvud; abdomens första segment svart; vingarne bruna med gul bas (♂) eller vattenklara (♀).

ZETT. Dipt. Scand. III. 1248. VIII. 3260.

Uti Sverige och Norge under Juli—September månader. Förekommer ända upp i Lappmarken.

3. **A. obesa** (FABR.): grå, med askgrått hufvud; abdomens första segment grått; vingarne gråaktiga, med snedt, brunaktigt tvärband från midten af framkanten (♂) eller klara och utan tvärband (♀).

Phasia umbrata ZETT. Dipt. Scand. III. 1249. VIII. 3260.

♂. *Ph. grisea* ZETT. l. c. 1250 & 3261 ♀.

M. obesa FABR. E. S. III. suppl. 561. 6.

Under Juli månad i Skåne och Småland samt på Gotland.

(b) *Abdomen helt och hållet eller blott i disken svartgrön eller purpurviolett, metallglänsande. (Kroppsfärgen grå; hufvudet askgrått; antenner och fötter svarta).*

4. **A. flavipennis** (ZETT.): abdomen i disken kopparglänsande, på sidorna bredt grå; vingarne gulhvita, mot inkanten blekare, i spetsen brunaktiga, mot basen gulaktiga; omkring nerverna blekt brungul infattning. ♂.

ZETT. Dipt. Scand. III. 1250. VIII. 3261.

Under Augusti månad i Lappmarken, södra Norge och på Dovre.

5. **A. umbripennis** (MEIG.): abdomen helt metallglänsande, svartgrön, sidor och anus smalt gråpudrade; vingar helt bruna, baktill mot basen vattenklara (♂), eller helt vattenklara (♀); vingfjäll gulbrunaktiga.

MEIG. Syst. Besch. IV. 195. 16.

Under Augusti månad funnen vid Farhult i Skåne.

6. **A. nervosa** (MEIG.): abdomen helt metallglänsande, kopparfärgad, sidor och anus knapt gråpudrade; vingar vattenklara, med bred svartbrun infattning omkring längdnerven och tvärnerven samt utmed framkanten; vingfjäll hvita. ♂.

MEIG. Syst. Besch. IV. 196. 7.

Under Augusti månad vid Farhult i Skåne.

7. **A. atropurpurea** (MEIG.): abdomen helt metallglänsande, svartgrön, sidor och anus knapt gråpudrade; vingar vattenklara, längs framkanten till dennas midt och derefter tvärt öfver disken smalt bruna; vingfjäll hvita. ♂.

MEIG. Syst. Besch. IV. 193. 9.

Likaledes funnen vid Farhult i Skåne.

Anm. Må hända de båda senare arterna utgöra blott varieteter af en och samma, samt möjligen af *Phasia aurulans* MEIG. l. c. 197. 20.

(2) *Thorax utan svarta rygglinier. (Färgen svart, föga glänsande).*

8. **A. vitripennis** (ZETT.): hufvudet gråaktigt; abdomen glänsande kopparfärgad, baktill gråpudrad; vingarne klara; vingfjällen hvita. ♀.

ZETT. Dipt. Scand. XIII. 6169.

Under Juni månad i Skåne på sandfält.

9. **A. pusilla** (MEIG.): hufvudet hvitaktigt; abdomen askgrå, första segmentet och en kort rygglinie svarta; vingar klara; vingfjällen hvita.

ZETT. Dipt. Scand. III. 1251. VIII. 3261. XII. 4707.

Under Augusti månad på torra platser i Skåne och södra Norge.

b) *Ulnarfältets tvärnerv belägen innanför midten emellan ulnargrenens krök och diskfältets tvärnerv.*

(1) *Abdomen svart utan rostgula tvärband.*

(a) *Vingarne helt och hållet vattenklara.*

10. **A. hyalipennis** (FALL.): glänsande svart; med silfverglänsande ansigte; fötterna svarta; vingfjällen svartaktiga.

ZETT. Dipt. Scand. III. 1252.

Under Juli och Augusti månader i södra och mellersta Sverige.

(b) *Vingarne till största delen eller blott längs framkanten svarta. (Kroppsfärgen svart, föga glänsande).*

11. **A. nana** (FALL.): ansigtet silfverglänsande; fötterna svartgula (♂) eller svarta med gula låar (♀); vingarne svarta, i spetsen hvita; vingfjäll bruna.

ZETT. Dipt. Scand. III. 1252.

Under Juli och Augusti månader i Skåne och Småland.

12. **A. pygmæa** (FALL.): ansigtet hvitaktigt, glänsande; fötterna svarta; vingarne klara, längs framkanten svartaktiga, i spetsen hvita; vingfjällen bruna.

ZETT. Dipt. Scand. III. 1253. XI. 4318.

Under sommarmånaderna i södra och mellersta Sverige och på Gotland.

(2) *Abdomen med 3 rostgula, genombrutna, mot sidorna bredare tvärband. (Vingarne vattenklara. Kroppen svart, opak).*

13. **A. fasciola** (ZETT.): antennerna svarta; fötterna mörkt svartgula, med ljusare tibier och tarser; vingfjällen ljusbruna.

ZETT. Dipt. Scand. III. 1254. VIII. 3261.

Under Juni månad i Lappmarken.

14. **A. zonella** (ZETT.): antenner och fötter gula; de bakre fötternas låar och tibier i spetsen samt alla tarserna bruna; thorax grå; vingfjällen hvita.

ZETT. Dipt. Scand. III. 1254.

Under Juli månad i Lappmarken.

B) *Vingarnes carpalfält kortpetioleradt. (Ulnarfältets tvärnerv belägen innanför midten emellan ulnargrenens krök och diskfältets tvärnerv). Syntomogaster.*

SCHIN. Wien. Ent. Monatschr. 1861.

15. **A. opaca** (ZETT.): svart, opak, med grått (♂) eller röd-

aktigt, hvitglänsande (♀) ansigte; vingarne klara; abdomen svart med askgrå, obestämda, hos ♂ mindre tydliga band; fötter svarta, lårens bas hos ♀ gul.

Phasia opaca ZETT. Dipt. Scand. 1255 ♂. *Ph. ruficeps* ZETT. l. c. 1255 ♀.

Under Juli månad i södra Norge och i Nordlanden.

16. **A. convexa** (WAHLB.): thorax svart med hvitaktiga fläckar; abdomen grå, första segmentet svart, andra deremot med två svarta ryggfläckar; vingarne klara; fötterna svarta.

ZETT. Dipt. Scand. III. 1256.

Under Augusti månad i Norrbotten.

Släktet MICRA ZETT.

1. **M. trixina** (ZETT.): svartaktig, hårig; ansigtet silfverglänsande; thorax framtill något gråfläckig; abdomen med gråaktiga, på midten genombrutna tvärband; vingar klara. ♂.

ZETT. Dipt. Scand. III. 1218.

Under Juli månad i Nordlanden.

Anm. Inom lepidopterologien har det här brukade slägt-namnet blifvit af GUENÉE tilldeladt ett släkte bland Noctuæ, men det har inom dipterologien prioritet såsom här användt sedan 1837.

